Raadsvoorstel

Portefeuillehouder:	Wethouder N. Bonenkamp
Datum B&W vergadering	18 juni 2024
Documentkenmerk:	D/2024/135941 behorende bij zaak: Z/2024/038210

Aan de raad,

Onderwerp:

Concept Jaarverslag 2023 Omgevingsdienst IJmond, Concept Jaarrekening 2023 Omgevingsdienst IJmond, eerste Begrotingswijziging 2024 Omgevingsdienst IJmond, Concept Begroting 2025 Omgevingsdienst IJmond.

Voorgesteld raadsbesluit/c.q. beslispunten

1. Het jaarverslag 2023 en de jaarrekening 2023 Omgevingsdienst IJmond ter kennisgeving aan te nemen;
2. In te stemmen met bijgevoegde zienswijzebrief op de eerste begrotingswijziging 2024 en de ontwerp begroting 2025 Omgevingsdienst IJmond.

Wettelijke grondslag voor raadsbevoegdheid

Algemene Wet Bestuursrecht (AWB), Afdeling 3.4 (Art. 49 Wb)

Inleiding

Aanleiding

Omgevingsdienst IJmond (ODIJ) is een gemeenschappelijke regeling waarin de gemeenten Heemskerk, Beverwijk, Bloemendaal, Edam-Volendam, Haarlem, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest, Velsen, Waterland, Wormerland, Zandvoort en Provincie Noord-Holland deelnemen. Als regionale uitvoeringsdienst voert ODIJ een verplicht door gemeenten en provincie in te brengen basistakenpakket milieu uit dat betrekking heeft op vergunningverlening en toezicht en handhaving (VTH). Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling ODIJ heeft het concept Jaarverslag 2023, de concept Jaarrekening 2023, de eerste Begrotingswijziging 2024 en de concept Begroting 2025 aan de gemeenteraden verstuurd.

Kader

- Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- De Wet Gemeenschappelijke regelingen (WGR).

Doelstelling/beoogd resultaat

Het jaarverslag 2023 en de jaarrekening 2023 Omgevingsdienst IJmond ter kennisgeving aannemen. Daarnaast bijgevoegde zienswijze op de eerste begrotingswijziging 2024 en de ontwerp begroting 2025 te geven, conform bijgevoegde brief in bijlage 6.

Argumenten en afweging

Onder argumenten en afwegingen worden de belangrijkste speerpunten uit het concept Jaarverslag 2023, de concept jaarrekening 2023, eerste concept begrotingswijziging 2025 en de concept begroting 2025 afzonderlijk besproken. Er wordt eerst ingegaan op de inhoud waarna in het kopje risico's en financiële aspecten afwegingen worden gemaakt.

Concept Jaarverslag 2023

In bijlage B2 vindt u het concept Jaarverslag 2023 bijgevoegd. In het Jaarverslag 2023 geeft ODIJ per thema (speerpunten, duurzaamheid, bouwen, advisering, vergunning toezicht en handhaving) aan wat ODIJ in opdracht van de gemeentebesturen en het provinciebestuur in 2023 heeft uitgevoerd en welke doelen zijn gerealiseerd. De werkzaamheden van ODIJ zijn vooral gericht op het uitvoeren van de 'klassieke' milieutaken voor de deelnemers. Dit wordt het basistakenpakket genoemd. Ook geeft ODIJ in een groot aantal gemeenten uitvoering aan de overige milieutaken. Daarnaast verricht ODIJ in verschillende gemeenten ook toezicht t.a.v. brandveiligheid, Bouw- en Woningtoezicht, de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO), Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en Drank- en Horecawetgeving.

Enkele highlights uit het Jaarverslag 2023 zijn:
2023 stond in het teken van het klaarstomen voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Een belangrijk onderdeel van de Omgevingswet is het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Via dit loket kunnen initiatiefnemers hun vergunningaanvraag of melding indienen, vooroverleg aanvragen of informatie verstrekken aan het bevoegde gezag. Afgelopen jaar zijn de systemen aangesloten op onderdelen van het DSO. Hiermee is ODIJ nu in staat om documenten en gegevens uitwisselen met het Omgevingsloket.

Visitatie 2023:
In juni 2023 is ODIJ, als zesde omgevingsdienst in Nederland, gevisiteerd. De visitatie vond plaats op een systematiek die ontwikkeld is als onderdeel van het Interbestuurlijk programma (IBP). In het definitieve visitatierapport, dat ODIJ in oktober 2023 ontving, staan sterke punten en aanbevelingen. Zo staat beschreven dat ODIJ voor de meeste gemandateerde taken voldoen aan de kwaliteitscriteria. Wel stelt het visitatierapport dat ODIJ op de deskundigheidsgebieden afvalwater en externe veiligheid een ontwikkelopgave heeft. Vanuit het visitatierapport komt ook de aanbeveling om te komen tot meer structurele financiering en een verbeterde financiële verantwoording. Zo is het wenselijk om structurele taken, die nog niet onderdeel zijn van de gemeenschappelijke regeling, daar wel aan toe te voegen.

Geactualiseerd VTH-beleid 2023-2026
Om de vergunningprocedures, toezicht en handhaving op een adequate, uniforme, professionele en transparante wijze uit te voeren, heeft ODIJ het afgelopen jaar een nieuw vierjaarlijks beleidskader VTH-milieu en VTH-strategie milieu opgesteld. In het beleidskader VTH-milieu en de VTH-strategie milieu 2023-2026 beschrijven zij thema's en prioriteiten en meetbare doelen voor de uitvoeringstaken op milieugebied. ODIJ vertaalt deze thema's en prioriteiten jaarlijks via een uitvoeringsprogramma naar concrete uitvoering. Het beleid is door alle gemeenteraden vastgesteld.

Landsmeer specifiek
Afgelopen jaar is op het gebied van duurzaamheid onderzoek gedaan naar zon-op-daken voor de gemeente Landsmeer. Er zijn 40 daken onderzocht met een oppervlakte groter dan 1000m2 naar de geschiktheid voor het plaatsen van zonnepanelen. Hieruit kwam naar voren dat elf daken al zonnepanelen hebben. Negen pandeigenaren zijn niet benaderd om verschillende redenen. Van de overige locaties zijn de pandeigenaren zelf al bezig met het proces om zonnepanelen te realiseren of kunnen er geen zonnepanelen geplaatst worden omwille van technische of zakelijke redenen.

Op het gebied handhaving en milieu zijn er de volgende zaken afgerond door ODIJ namens Landsmeer in 2023:

Landsmeer		
	milieu	44
	calamiteiten	
	evenementen advies	14
	evenementen bezoek	0
	brand	4
	alcohol	5
	meldingen asbest	42
	bezoeken asbest	11
	meldingen Wbb	57
	bezoeken Wbb	21
	meldingen Bbk	9
	bezoeken Bbk	1
	strafrechtelijk	1
	klachten	16

Wat betreft de uitvoering van handhaving zijn er de volgende inspecties uitgevoerd door ODIJ in 2023:

	Controles (milieu)	Inspecties niet in orde	Bestuurlijke sancties	Processen verbaal/BSBm	Klachten
Beverwijk	162	74	3	3	114
Bloemendaal	43	16	0	2	49
Edam-Volendam	82	28	1	0	28
Haarlem	566	158	6	3	234
Heemskerk	148	54	0	0	24
Heemstede	54	14	0	3	38
Landsmeer	44	13	0	1	16
Oostzaan	47	8	0	0	26
Purmerend	188	41	2	0	21
Uitgeest	66	29	5	0	41
Velsen	338	115	3	1	154
Waterland	104	17	0	1	24
Wormerland	135	33	1	1	48
Zandvoort	65	16	1	1	117
PNH	6	1	0	0	0

Concept Jaarrekening 2023

De belangrijkste onderwerpen uit de Jaarrekening 2023 zijn:

- In 2023 is een positief resultaat van €105.487,- gerealiseerd na de mutaties in de reserves. Dit is inclusief een onttrekking uit de reserves.
- Vooral de extra uitgevoerde taken voor Bouw- en Woningtoezicht in voornamelijk de regio Zaanstreek-Waterland, hebben geleid tot meer baten uit de dienstverleningsovereenkomsten. De projectbaten zijn hoger dan begroot. Het grootste aandeel hiervan is dat voor de uitvoering van het Interbestuurlijk programma 'versterking VTH-stelsel' (IBP) minder ingehuurd is dan vooraf was begroot.
- In de tabel zijn de resultaten per programma opgenomen. In overleg met het algemeen bestuur besluit ODIJ over de bestemming van het resultaat in overeenstemming met artikel 31 uit de gemeenschappelijke regeling op de vergadering van 19 juni 2024. Vooruitlopend hierop heeft het bestuur op 13 december 2023 het besluit genomen een bestemmingsreserve te vormen voor het schrijven van een plan van aanpak robuustheid.

TOTALEN	Realisatie	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting
	2023	**2023**	**2023**
	€	€	€
Totaal baten	16.177.854	11.465.898	13.815.618
Totaal directe lasten	12.734.386	8.576.406	10.628.357
Overhead	3.390.021	2.909.963	3.232.731
Saldo van baten en lasten	**53.447**	**20.471-**	**45.470-**
Toevoeging aan reserves	50.000	-	
Onttrekking aan reserves	102.040	20.470	45.470
Resultaat	**105.487**	**1-**	**0**

Eerste concept begrotingswijziging 2024
In de vergadering d.d. 8 februari 2024 van het DB ODIJ is de Kadernota 2025 vastgesteld en vervolgens aangeboden aan de gemeenteraden. In deze kadernota geeft het DB het signaal af dat de organisatie te sterk steunt op incidentele middelen. Daarbij moet de aansluiting tussen de opdracht en beschikbare middelen de komende jaren beter. Deze signalen komen onder andere naar voren vanuit de in 2023 uitgevoerde externe visitatie en het landelijke interbestuurlijk programma VTH, waar omgevingsdiensten getoetst worden op robuustheid.

1. Kostprijsstijging:
De kostprijs stijgt met bijna 2%, wat overeenkomt met de afspraken in de kadernota 2025. Deze toename heeft betrekking op:

- De stijging voor scholing en employability als gevolg van het opzetten van ODNL Academy vanuit het interbestuurlijk programma. Elke omgevingsdienst wordt vanuit de branche verenigingsbijdrage verplicht gesteld hieraan bij te dragen. De bijdrage is voor ODIJ ingeschat op €40.000,-;
- De algemene kosten zijn gestegen als gevolg van de verplichte bijdrage voor het Noord Hollands archief van €25.000,-. Hiervoor is in 2023 een dienstverleningsovereenkomst afgesloten. Daarnaast is ook de algemenen contributie aan de brancheverenigingODNL in 2024 verhoogd met €25.000,-;
- De ICT-kosten zijn met €50.000,- verhoogd. Vanwege de groei van onze organisatie is het gebruik van applicaties is toegenomen. Binnen onze huidige omgeving is het niet langer mogelijk om gebruik te maken van gereduceerde tarieven voor kleine bedrijven.

2. Loonkosten en formatieplaatsen:
In de wijziging is een stijging van 8 formatieplaatsen opgenomen ten opzichte van de oorspronkelijke begroting. Dit betreft:

- Een formatieplaats is voor de uitbreiding van HR;
- Zes formatieplaatsen zijn het gevolg van ingebrachte taken van onze deelnemers, zoals buitengebied inventarisatie van gemeente Heemskerk, milieutaken van gemeente Edam-Volendam en bouw- en woningtaken voor gemeente Landsmeer;
- Een formatieplaats is voor een geluidsadviseur die wordt aangetrokken voor de uitvoering van geluidssaneringsprojecten. Met uitzondering van de uitbreiding op HR, die gedekt wordt vanuit de verhoging van de kostprijs, zijn deze loonkosten gedekt uit hogere bijdragen voor dienstverleningsovereenkomsten en subsidiebijdragen.
- Eenmalig €34020,- voor inhuur Bouw Vergunningsverlening.

<u>Nog niet verwerkt in deze begrotingswijziging:</u>

- De uitvoering van het vervolg van het programma indirecte lozingen.
- Taakuitbreiding als gevolg van de omgevingswet voor onder andere de gemeente Purmerend.
- De effecten van de uitwerkingen van de bestuursopdracht.

<u>Aangepast tarief 2024</u>
Het basistarief van ODIJ bedraagt voor 2024 €99,12 (2024: €97,25 oorspronkelijke begroting). Daarmee is ODIJ nog steeds een van de goedkoopste van Nederland en tevens goedkoper dan het eigen tarief van de Gemeente Landsmeer.

Op 30 januari 2024 heeft het college een raadsinformatiebrief gestuurd, waarin werd aangegeven dat het takenpakket dat Landsmeer aan de ODIJ heeft uitbesteed is uitgebreid. Bij de eerste wijziging begroting 2024 in onderstaande tabel ziet u de financiële gevolgen daarvan. Deze zijn, zoals eerder aangegeven, passend binnen onze begroting.

	Begroting 2024	Eerste wijziging Begr 2024	Begroting 2025
GR Bijdrage	€ 153.301	€ 156.244	€ 164.728
DVO Milieu	€ 248.377	€ 253.152	€ 266.893
DVO Brand	€ 26.160	€ 26.663	€ 28.111
DVO Alcohol	€ 19.450	€ 19.824	€ 20.900
Uitvoering applicatiebehee	€ -	€ 13.408	€ 1
DVO Bouwverg	€ -	€ 162.557	€ 171.380
DVO bouw Juridische handl	€ -	€ 132.821	€ 140.030
DVO bouw en woningtoezic	€ -	€ 119.935	€ 126.445
DVO bouw ondersteuning	€ -	€ 26.663	€ 28.111
Doorbelasting inhuur Bouw	€ -	€ 34.020	€ -
Doorbelasting Licentiekoste	€ 25.149	€ 11.741	€ 11.741
Energiebesparingsakkoord	€ -	€ -	€ 3.137
	€ 472.437	**€ 957.028**	**€ 961.477**

Concept Begroting 2025

Het dagelijks bestuur van ODIJ heeft ingestemd met de conceptbegroting 2025. Hierin worden de algemene financiële en beleidsmatige kaders (begroting 2025) omschreven. Het werkveld van ODIJ is sterk in ontwikkeling. Er zijn grote complexe maatschappelijke en inhoudelijke vraagstukken waar de dienst een actieve en belangrijke rol vervult of nog moet gaan vervullen. Thema's als stikstof, duurzaamheid en energie vragen veel kennis van zaken en hebben een beleidsmatige en uitvoerende kant, in projecten of in vergunningverlening en toezicht. Daarnaast zijn er aanpalende thema's waar de dienst een rol in speelt. Vooral ondermijning en gebiedsontwikkeling vragen kennis, betrokkenheid en inzet van de medewerkers van de ODIJ.

Belangrijkste ontwikkelingen op een rij

Inhoudelijk en maatschappelijk	Energie, duurzaamheid, stikstof en onder andere ondermijning
Implementatie Omgevingswet	Veranderingen in bestaande werk en nieuwe rol en taken van de dienst: adviserend en monitoring van data
Toenemende complexiteit werkveld	Ontwikkelingen in juridische en technische zin
Innovatie in het werk	Nieuwe vormen van toezicht, nieuwe technieken en instrumenten (zoals drones) en inzet data-analisten
Kennis en ervaring binnen de dienst	Vergrijzing en ontwikkeling, vaardigheden en nieuwe taken

ODIJ voldoet op dit moment niet aan de robuustheid criterium vanuit het interbestuurlijk programma. Het algemeen bestuur heeft in opdracht van de staatsecretaris een plan van aanpak opgesteld voor de doorontwikkeling naar een toekomstbestendige dienst. Het zelfstandig toekomst bestendig worden gaat gepaard met een ontwikkelagenda met daarop een vijftal ontwikkellijnen. De bestuurlijk vastgestelde ontwikkellijnen zijn:

1. Het herijken van de bestaande taken en formatie
2. Het onderzoeken van een verbreding van het huidige takenpakket
3. Het vereenvoudigen van de GR
4. Het vormgeven van een structurele provincie-brede samenwerking
5. De doorontwikkeling van de interne organisatie

De financiële effecten van de uitwerkingen van deze vijf ontwikkellijnen zijn nog niet gekwantificeerd en daarom zijn deze niet verwerkt in de eerst begroting van 2025 en de meerjarenraming. ODIJ verwacht dit jaar nog met een begrotingswijziging 2025 te komen.

Personele kosten
Omdat voor 2025 er nog geen CAO afspraken zijn, is de indexatie van personele lasten een raming. Wanneer de werkelijke indexatie uit de cao te veel afwijkt van deze raming verwerken wij deze in een begrotingswijziging. De personele lasten zijn geïndexeerd met 4,4%.

Materiële kosten
Voor materiële kosten hanteren we de overheidsconsumptie uit dezelfde kerngegevens-tabel. De overheidsconsumptie bestaat uit uitgaven van de overheid die niet leiden tot de aanschaf van vaste kapitaalgoederen (zoals bijvoorbeeld ambtenarensalarissen en de elektriciteitsrekening van een overheidsgebouw). Deze bedraagt voor 2025 2,2%. Gezien de actuele ontwikkelingen in de economie, de aanhoudende oorlog in Oekraïne en de hoge inflatie is het lastig om te beoordelen of dit percentage over anderhalf jaar valide is.

Berekening indexatie ODIJ

Bron	Indexatie	% lasten	Indexatie2
Loonvoet voor de overheidssector	4,4	85%	3,74
Prijs materiële overheidsconsumptie (imoc)	2,2	15%	0,33
Stijging als gevolg van onvermijdbare lasten			1,36
Indexatie tarief 2025			5,43

Bron: Kerngegevenstabel raming februari 2024 (CEP 2024)

Aanpassing in de kostprijs als gevolg van onvermijdbare bedrijfslasten zoals beschreven in de kadernota 2025
Onvermijdbare lastenverhogingen in de overhead die wij hebben verwerkt in deze begroting in overeenstemming met onze kadernota 2025. De laptops zijn in 2025 toe aan vervanging, vanwege de inflatie worden de kapitaallasten verhoogd met minimaal €25.000,-;

- De lease van het wagenpark is in 2025 afgelopen. Dan wordt er een keuze gemaakt op welke manier ODIJ het wagenpark vervangt. De bestemmingsreserve voor het wagenpark is in 2025 uitgeput en de inflatie zorgt voor hogere prijzen. Daarom verhoogt ODIJ de lasten voor het wagenpark met €10.000,-. Hierin is nog geen rekening gehouden met een eventuele uitbreiding van het wagenpark.
- De vereniging ODNL heeft haar contributie verhoogd met €25.000,-, deze verhoging is meegenomen in de begrotingswijziging 2024 ODIJ. De contributie is deels afhankelijk van de omvang van de dienst en ODIJ verwacht dat de bijdrage in 2025 nog eens met €5.000,- stijgt;

Tarief 2025
Naast de GR-bijdrage neemt gemeente Landsmeer ook nog andere diensten af bij ODIJ. Deze worden in onderstaande tabel weergegeven. Het basistarief van de diensten van de ODIJ bedraagt voor 2025 €104,50. Daarmee is het tarief binnen de bandbreedte van de Kadernota 2025 gebleven. Naast deze GR bijdrage kunnen gemeenten aanvullende diensten afnemen van de ODIJ. Om te kunnen blijven voldoen aan deze vraag is soms inhuur of tijdelijke uitbreiding van formatie nodig. Voor deze (tijdelijke) werkzaamheden op contractbasis wordt een opslag op het basistarief van 10-25% gehanteerd. Voor de gemeente Landsmeer worden onderstaande diensten uitgevoerd en bijgaande tarieven gerekend. De kosten voor deze diensten opgeteld, inclusief GR-bijdrage, voor 2025 komen uit op €961.477,-.

Risico's

In de Gemeentewet en de Wet gemeenschappelijke regelingen is voorgeschreven dat de jaarstukken uiterlijk eind juli moeten zijn aangeleverd bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Voor de begroting geldt een fatale termijn tot 1 augustus. Het niet voldoen aan deze wettelijke bepaling heeft tot gevolg dat, na een periode van één maand waarin de mogelijkheid wordt geboden alsnog de informatie aan te leveren, voor de deelnemende gemeenten de sanctie in werking treedt van opschorting van de algemene uitkering (artikel 186 Gemeentewet). Het Algemeen Bestuur van de ODIJ moet met betrekking tot de Jaarstukken 2023 in vergadering van 17 juli 2024 tot definitieve besluitvorming komen ook i.v.m. de tijdige aanlevering van het jaarverslag (met informatie over de uitvoering van de VTH-taken) aan de provincie. Daarom wordt de raad door de ODIJ in de gelegenheid wordt

gesteld om uiterlijk voor 17 juli 2024 een zienswijze te geven op de concept begrotingswijziging 2024 en de concept begroting 2025.

Financiële aspecten

Met de eerste begrotingswijziging stijgt de kostprijs met bijna 2%. Dit komt overeen met de afspraken in de Kadernota 2025. Het basistarief van de diensten van ODIJ bedraagt na de begrotingswijziging €99,12 (in de oorspronkelijke begroting €97,25). De kosten, inclusief GR-bijdrage, voor Landsmeer bedragen €957.028,-.

Het indexatie tarief voor 2025 is 5,43%. Het basistarief van de diensten van ODIJ bedraagt voor 2025 €104,50. Op basis van de begroting 2025 van ODIJ zijn de kosten voor Landsmeer €961.477. Het huidige begrote bedrag is €837.878,-. Dit betekent dat er meer gelden moeten worden vrij gemaakt voor het jaar 2025.

Duurzaamheid

Het voorstel kent geen duurzaamheidsaspecten.

Uitkomsten advies en inspraak:

Niet van toepassing.

Communicatie

Niet van toepassing

Bijlagen

B1. Aanbiedingsbrief Omgevingsdienst IJmond

B2. Concept Jaarverslag 2023 Omgevingsdienst IJmond

B3. Concept Jaarrekening 2023 Omgevingsdienst IJmond incl. controleverklaring

B4. Eerste concept begrotingswijziging 2024 Omgevingsdienst IJmond

B5. Concept begroting 2024 Omgevingsdienst IJmond

B6. Zienswijzebrief aan Omgevingsdienst IJmond

U wordt uitgenodigd tot besluitvorming over te gaan.

namens het college van burgemeester en wethouders van Landsmeer,

L.A. (Léon) de Lange	P.G. (Peter) Küppers
Burgemeester	Gemeentesecretaris

Raadsbesluit

Portefeuillehouder:	Wethouder N. Bonenkamp
Datum raadsvergadering	11 juli 2024
Documentkenmerk:	D/2024/135941 behorende bij zaak: Z/2024/038210

De raad van de gemeente Landsmeer

Gelezen het raadsvoorstel van het college, voorstelnummer: D/2024/135941 behorende bij zaak: Z/2024/038210

Gehoord de behandeling in de commissievergadering.

Raadsbesluit

1. Het jaarverslag 2023 en de jaarrekening 2023 Omgevingsdienst IJmond ter kennisgeving aan te nemen;
2. In te stemmen met bijgevoegde zienswijzebrief op de eerste begrotingswijziging 2024 en de ontwerp begroting 2025 Omgevingsdienst IJmond.

De raad van de gemeente Landsmeer,

P.M. (Pauline) Lodewegens,
griffier

L.A. (Léon) de Lange
voorzitter